

Posudek

na diplomovou práci Kataríny Dankové

"Poškozený v trestnom konaní a jeho ochrana"

1. Aktuálnost tématu

Diplomovou práci studentky 5. ročníku Právnické fakulty UK v Praze Kataríny Dankové, která je věnována poškozenému a problémům adhezního řízení, považuji za velmi aktuální, a to s přihlédnutím k připravované nové kodifikaci trestního řádu a k neustálému vývoji názorů na jednotlivé problémy, které se týkají institutu poškozeného a adhezního řízení jako celku nebo jednotlivých dílčích otázek k tomuto tématu se vztahujících, včetně problematiky obětí trestné činnosti.

2. Náročnost tématu a použité metody

Zvolené téma je pro diplomovou práci poměrně náročné vzhledem k rozsahu a složitosti problematiky jednotlivých aspektů vztahujících se k poškozenému a adheznímu řízení. Na druhé straně je výhodou, že této problematice bylo v naší literatuře věnováno několik monografií a množství odborných článků, a proto je k ní tedy poměrně hodně dostupných pramenů, z kterých autorka také bohatě čerpala.

Hlavní metodou zpracování posuzované diplomové práce je analýza právní úpravy ve světle literárních pramenů a judikatury, a to včetně judikatury Ústavního soudu České republiky (srov. např. str. 29, 36 atd.). V práci nebyla využita, a to na škodu věci komparativní metoda ve vztahu k úpravě této problematiky v zahraničí. Proto také nebylo možno posoudit schopnost práce diplomantky s cizojazyčnými texty (seznam pramenů neobsahuje žádnou zahraniční literaturu).

3. Rozsah práce a datum odevzdání práce

Rozsah práce (67 stran vlastního textu, 4 strany – literatura a resumé) je třeba považovat za vyhovující. Práce byla odevzdána dne 30. 8. 2010.

4. Hodnocení způsobu zpracování tématu

Po nezbytném úvodu a kapitole týkající se pramenů právní úpravy poškozeného (včetně mezinárodních dokumentů a stručného historického vývoje) se diplomantka věnovala pojmu poškozeného v platné právní úpravě. Správně zde rozlišila dvě kategorie poškozeného ve smyslu § 43 odst. 1 a 3 TrŘ a také zdůraznila, že od tohoto pojmu je třeba odlišovat pojem obětí trestného činu. V této souvislosti se také zabývala záměry uvedenými ve věcném záměru nového trestního řádu, a to zejména z hlediska rozšíření definice poškozeného, jímž má být i osoba, na jejíž úkor se jiný bezdůvodně obohatil. Kladně zhodnotila i ve věcném

záměru navrhovaný postup, podle něhož má být v případě pochybností o tom, zda konkrétní osoba byla poškozena trestným činem, vydáno rozhodnutí o této otázce, proti kterému bude přípustná stížnost bez odkladného účinku. Zcela správně také zdůraznila, že současná ochrana obětí v českém právu je nedostatečná, na což reaguje věcný záměr trestního řádu tím, že de lege ferenda počítá s přijetím zvláštního zákona o obětech a jejich odškodňování.

Jádrem diplomové práce jsou kapitoly 3. a 4., v nichž autorka především podrobně hodnotí jednotlivá práva poškozeného (ač v názvu bodu 3.1. uvádí i „povinnosti“?) a to nejenom práva typicky procesní povahy, ale i právo na informace, jež je podle jejího názoru základem uplatnění dalších práv (str. 20 až 22). Náležitě se zabývá i tím, ve kterých směrech jsou práva poškozeného nedostatečná a jak by měla být právní úprava doplněna, aby bylo v konečném důsledku co nejvíce vyváжено postavení poškozeného s obviněným (srov. např. str. 26 o možnosti prostudovat spis po skončení vyšetřování, str. 35 až 36 o absenci řešení problému kolize postavení poškozeného a utajeného svědka atd.). V dostatečné míře poukázala i na sporné otázky v teorii i praxi (srov. zejména str. 28, 30 až 31, 36 až 37, 48, 49, 68 až 69). V tomto směru vyslovuje i vlastní názory na řešení popsanych problémů, což je třeba zvláště ocenit (srov. např. str. 43 až 45, 56 atd.).

V kapitole 5. pak autorka uceleně a přehledně uvedla své návrhy de lege ferenda, byť v převážné míře zde čerpala z vládou schváleného věcného záměru nového trestního řádu. Současně poukázala i na to, že je při těchto legislativních úpravách třeba zvažovat i účel trestního řízení a jeho rychlost a hospodárnost. V závěru práce poukázala na nutnost multidisciplinárního přístupu k ochraně poškozeného, který se nemůže vyčerpat pouhými legislativními změnami stávající právní úpravy, ale je třeba poškozeným (obětím) zajistit veškeré potřebné služby, a to nejen právní, ale i psychologické, lékařské, terapeutické, sociální atd. Takovýto komplexní závěr práce je třeba zvláště kladně hodnotit, neboť svědčí o náležitém pochopení celé problematiky ve všech jejích vzájemných souvislostech.

Z uvedeného hodnocení pak vyplývají otázky pro obhajobu diplomové práce:

1. Jaké je její vlastní komplexní zhodnocení úprav navržených v rámci věcného záměru nového trestního řádu a zda by bylo třeba podle jejího názoru tuto úpravu ještě prohloubit a v jakých směrech?

2. Jak hodnotí legislativní úvahy o speciálním zákonu o obětech trestných činů?

Předložená diplomová práce splnila cíl práce, neboť v potřebné šíři postihla problémy spojené s problematikou poškozeného a adhezního řízení v českém trestním procesu. Ocenit je třeba logickou stavbu práce. Dobrá je i práce s literaturou, jejíž dostatečný přehled je v připojeném seznamu použité literatury. Kladem je nepochybně také práce s judikaturou. Autorka způsobem zpracování práce prokázala potřebné znalosti pro zpracování tématu, a to jak z oblasti teorie, tak i z praxe. Práce je psána srozumitelně a na potřebné jazykové úrovni. Celkově dobrá je úprava práce a její přehledné členění.

Předložená diplomová práce zcela vyhovuje požadavkům kladeným na diplomovou práci. Navrhovaná známka – 1 až 2.

V Praze dne 13. září 2010

Vedoucí diplomové práce:

Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.

